

Nitra - Samova ulica 3 - „Záhrada Župného domu“

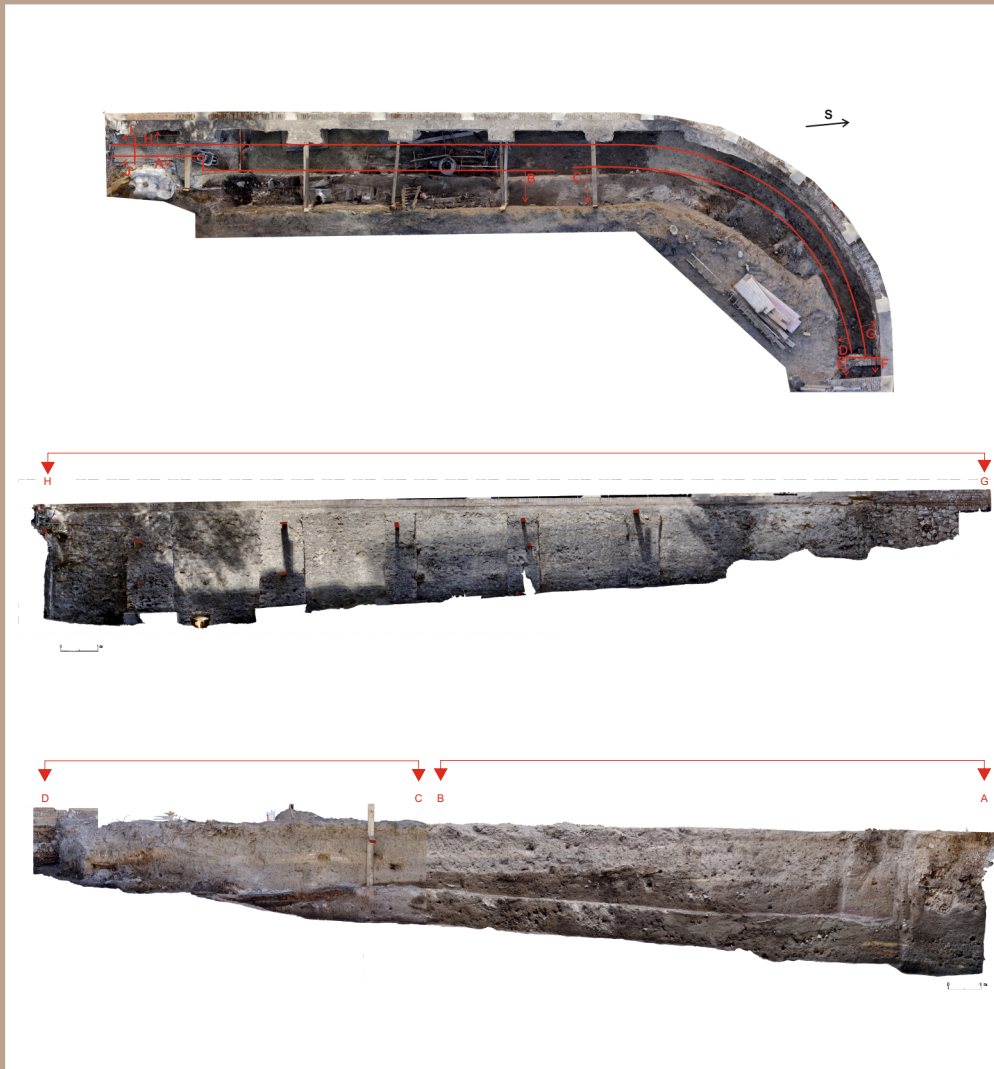
Pohľad na spodné vrstvy valu a vrstvy z doby bronzovej.

Chlebová pec zahĺbená do splanírovaného včasnouhorskeho valu.

Pôvodný vstup do záhrady Župného domu zo Samovej ulice so signovanou tehľou.

Pôdorys skúmanej plochy, fotogrametria murovaného oplotenia záhrady a fotogrametria východného profilu sondy.

Miesto výskumu: **Nitra**

Poloha: **Samova ulica 3, záhrada bývalého Župného domu**

Realizácia výskumu:
**Gertrúda Březinová,
Miroslava Švihurová**

Rok výskumu: **2017**

Druh výskumu: **predstihový výskum**

Druh náleziska: **sídlisko**

Datovanie: **doba bronzová,
stredovek, novovek**

Výsledky výskumu.

Na prelome mesiacov jún a júl roku 2017 sa realizoval predstihový archeologický výskum v záhrade národnej kultúrnej pamiatky Župný dom, dnešnej Nitrianskej galérie v rámci sanácie vlhkosti oplotenia záhrady Nitrianskej galérie na Samovej ulici v kat. úz. Nitra. Pri výskume boli zdokumentované ľudské aktivity od praveku po súčasnosť. K najstarším dokladom osídlenia patria ojedinelé fragmenty nádob z doby bronzovej z najnižšie situovaných vrstiev v južnej časti skúmanej plochy. Dôkazom o intenzívnom pravekom a včasnohistorickom osídlení hradného kopca je taktiež množstvo fragmentov keramiky vo vrstvách zo stredoveku a novoveku. V južnej časti plochy, pri stene Župného domu boli pravdepodobne zachytené aj pozostatky včasnouhorskeho valu, tzv. valu III, ktorého výstavba a zánik sa kladie do 11. storočia. Val bol výrazne porušený recentnými zásahmi pri budovaní Župného domu a kanalizácie. Do erodovaných vrstiev valu bola vo vrcholnom stredoveku zahĺbená chlebová pec, predbežne datovaná do 13. - 14. storočia. Taktiež bola zistená výrazná prepálená vrstva, ktorá ukazuje na rozsiahly požiar datovaný rámcovo na koniec stredoveku a začiatok novoveku. Architektonicko-historickým vyhodnotením murovaného oplotenia záhrady Nitrianskej galérie sa získali doklady o jeho barokovom pôvode a výstavbe na sklonku 18. storočia, kedy došlo k vzniku dnešnej južnej časti Samovej ulice a k výstavbe Župného domu. V priebehu 19. storočia bolo oplotenie premurované a spevnené základovými piliérmi a počas secesnej prestavby Župného domu v rokoch 1905 - 1908 došlo aj k úprave hornej časti oplotenia.